

Asia: VN/31820/2023

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö TE-palvelut 2024 - asetuskokonaisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Asetus 1: Valtioneuvoston asetus julkisista työvoimapalveluista

-

Asetus 2: Valtioneuvoston asetus työvoimapalveluiden ohjauksesta

Asetuksen 2 §:n mukaan Kelalla olisi yksi jäsen työllisyyden edistämisen valtakunnallisessa neuvottelukunnassa. On tärkeää, että Kela on mukana neuvottelukunnassa.

Asetuksen 4 §:n mukaan neuvottelukunnan on asetettava toimikautensa ajaksi jaosto työllistymisen monialaiseen edistämiseen liittyvien asioiden käsittelemistä varten (yhdyspintajaosto). Kyseisessä jaostossa on tarkoitus käsitellä työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetussa laissa (myöhemmin Tym-laki, 381/2023) säädettyjen monialaisten toimintamallien toimivuutta ja kehittämistarpeita. Lisäksi jaostossa voitaisiin käsitellä myös viranomaisten yhteistyötä laajemmin. Kela kannattaa yhdyspintajaoston asettamista. On hyvä, että asetuksen tasolla on nostettu esiin viranomaisten yhteistyön sujuvuus, joka vahvistaa yhteistyön kehittämistä. Jaostossa voitaisiin käsitellä ja selkeyttää esimerkiksi tietojen vaihtoon liittyviä asioita valtakunnallisesti. Vaikka Tym-laki mahdollistaa tietojen vaihdon toimijoiden välillä, on käytännön työssä välillä epäselvyyksiä esimerkiksi sen suhteen, miten tietoja voidaan antaa esim. viranomaislinjalla. Jaostotyöskentelyssä on mahdollista paneutua mm. tällaisiin käytännön kysymyksiin ja samalla sujuvoittaa yhteistyötä asiakkaan asian etenemiseksi. Jaosto toimisi myös keskeisenä yhteisen asiakasymmärryksen rakentamisen paikkana. On tärkeää, että viranomaistahoilla erotetaan lakisääteinen tym-palvelu ja kahdenvälisesti hoidettavat asiakastapaukset. Yhteinen ymmärrys luo asiakaslähtöistä ja tehokasta tekemistä sekä kahdenväliseen, että tym-palvelun mukaiseen kolmen tahon palvelujen yhteensovittamiseen.

Asetuksen 5 §:n mukaan jaoston jäseneksi voidaan nimittää myös neuvottelukuntaan kuulumaton henkilö. Kelan näkemyksen mukaan on tärkeää, että jaoston jäsen voi olla myös eri henkilö kuin neuvottelukuntaan nimetty jäsen. Tämä mahdollistaa mm. asioiden käsittelyn käytännönläheisesti.

Asetus 3: Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

-

Asetus 4: Valtioneuvoston asetus työllistymisen monialaisesta edistämisestä

Asetuksen 1 §:n mukaan johtoryhmä asetetaan viideksi vuodeksi kerrallaan. Kelan näkemyksen mukaan toimikauden pituutta ei tulisi säätää asetuksessa. Työllistymisen monialaisesta edistämisestä annettu laki (myöhemmin Tym-laki, 381/2023) on voimassa toistaiseksi. Viiden vuoden määräaikainen toimikausi johtaa mahdollisesti sopimusten uusimiseen, mikä lisää turhaa byrokratiaa. Henkilövaihdoksia tapahtuu joka tapauksessa joustavasti kaikissa organisaatioissa.

Johtoryhmän kokoa ei olisi rajoitettu ja kukin taho nimeäisi johtoryhmään tarpeelliseksi katsomansa ja johtoryhmän työskentelyn kannalta tarkoituksenmukaisen määrän jäseniä. Johtoryhmän päätöksenteko perustuisi yhteiseen sopimiseen eikä äänestysmenettelyyn, joten yhden tahon muita suuremmalla jäsenmäärällä ei olisi päätöksenteon kannalta merkitystä. Kela kannattaa esitystä, että kukin taho voisi nimetä tarpeelliseksi katsomansa määrän jäseniä johtoryhmään. Tämä mahdollistaisi tarvittaessa myös Kelalle useamman henkilön nimeämisen ainakin suuremmilla työllisyysalueilla.

Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin johtoryhmän tehtävistä. Kelan näkemyksen mukaan johtoryhmän tulisi saada johtavalta henkilöltä ajantasaista seuranta- ja raportointitietoa. Johtoryhmän jäsenet puolestaan toimittaisivat Tym-toimintaa tukevia tietoja omista organisaatioistaan. Kaiken kaikkiaan Tym-toiminnan seuranta tulisi tehdä jatkossa tarkemmin, kuin on nykyisellään tehty TYP-toiminnan osalta.

Asetuksen 3 §:ssä säädettäisiin yhteistyösopimuksen sisällöstä. Yhteistyösopimuksessa olisi sovittava esimerkiksi siitä, missä tilanteissa eri toimijoiden asiantuntijat hyödyntävät etäyhteyksiä ja missä tilanteissa he matkustavat. Kelan näkemyksen mukaan on hyvä, että asioista sovitaan, mutta miten yksityiskohtainen sopiminen on tarpeen? Tarkalla tasolla esim. etäyhteyden käytöstä tai matkustamisesta sopiminen lienee haastavaa. Sopimuksia laadittaessa on huomioitava aluekohtaiset erot tiloissa, etäisyyksissä ja asiakasmäärissä. Etäyhteyksien hyödyntäminen edellyttää yhteistä, toimivaa etäyhteysvälinettä. Keskeistä sopimisessa onkin myös yhteisten tietojärjestelmien ja etäyhteyksien käytöstä sopiminen.

Asetus 5: Valtioneuvoston asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta

Kela kiinnittää huomiota siihen, että asetusluonnoksessa ei ehdoteta muutoksia työttömyysturvalain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 lukuun, jossa säädetään nykyisin kuntien rahoitusosuudesta työmarkkinatukeen. TE 2024 -uudistuksessa työttömyysturvalain säännökset työttömyysetuuksien rahoituksesta muuttuvat niin, että kunnat vastaavat jatkossa myös peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan rahoituksesta. Kela laskuttaa kuntia jatkossa kaikista työttömyysetuuksista. Kelan näkemyksen mukaan täytäntöönpanoasetuksen 5 luvun säännökset tulisi päivittää niin, että niissä on huomioitu työttömyysetuuksien rahoitukseen tehtävät muutokset.

Asetus 6: Työ- ja elinkeinoministeriön asetus työvoimapolitiittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista

-

Asetus 7: Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastoista annetun asetuksen 13 a §:n muuttamisesta

-

Ristimäki Antti
Kansaneläkelaitos - Kela, etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö